

»Čim več in čim bolj pravilno se pogovarjamo z otrokom, tem hitreje se bo njegov govor razvijal in manjše bodo možnosti govornih napak«

Kako in na kakšen način lahko starši vzpodbujamo pravilen govorni razvoj otroka?

»Z otrokom se moramo veliko ukvarjati, mu govoriti, prepevati, se odzivati na njegove govorne pobude že od rojstva. Sami moramo biti otroku dober govorni model s počasnim in razločnim govorom. Odgovarjamo mu na zastavljena vprašanja, čeprav se nam včasih morda zdi nesmiselno, berimo mu – njegovi starosti primerne zgodbe, spodbujamo ga v njegovih poskusih govora, po drugi strani pa ne zahtevamo od njega, česar še ne zmore, ne silimo ga naj ponavlja za nami besede, če jih nepravilno izgovori, da ne bo izgubil veselja do komuniciranja. Ne zasmehujemo njegovega – morda nepravilnega govora. Pravočasno poiščimo nasvet ali pomoč logopeda.«

Zakaj moramo otroku veliko brati?

»Pri branju otrok spozna še knjižni jezik, strukturo stavka. Otroci, katerim starši veliko berejo, imajo bogatejši besedni zaklad in so tako tudi uspešnejši v šoli.«

Kako je z izgovorjavo sičnikov in šumnikov ter z izgovorjavo črke r? Kdaj naj otroci to osvojijo?

»Najpozneje se v govoru razvije glas R ter šumniki - med 4. in 5. letom, sičniki pa nekoliko prej - okoli 4. leta. Če otrok do tega obdobja omenjenih glasov ne izgovarja pravilno, bo treba stopiti do logopeda, ki vam bo pokazal ustrezne vaje, ki jih boste morali kar se da redno delati tudi doma.«

Kakšne motnje govora poznamo?

»Poznamo artikulacijske govorne motnje. Najpogostejša je dislalija, ki se lahko kaže v nepravilni izreki enega ali več glasov. Težje od artikulacijskih motenj pa so motnje jezika. Mednje štejemo nerazvit ali slabo razvit govor, motnje govornega ritma in tempa (jecljanje, brbotanje) in motnje glasu (hripavost).«

Kako opazimo, da je v razvoju govora pri našem otroku nekaj narobe? Kako potem ravnati? Kdaj je pravi čas za obisk logopeda?

»Starši smo tako navajeni govora svojega otroka, da lažje motnje lahko tudi preslišimo. Včasih nas na to opozorijo vzgojiteljice, otrokov osebni zdravnik ali kdo drug. Če otrok v starosti po 4. oziroma 5. letu še nepravilno izgovarja posamezen glas ali več glasov, kadar otrokov govor kasni (npr. triletnik še ne tvori stavkov), nas slabo razumeva, ga ne razumemo v obdobju, ko bi njegov govor že moral biti razločen, če se pri otroku pojavi zatikanje, vprašajmo logopeda, kako ravnati. Pomoč logopeda je treba poiskati tudi takrat, če zatikanja v govoru spremljajo tiki obraza ali napetosti mišic vratu in tudi, če vaš otrok slabo sliši in ne razumeva vaših navodil, vprašanj ali vašega govora. Vsekakor pa je v vsakem primeru dobro poiskati nasvet logopeda, če imate kakršenkoli dvom glede govora vašega otroka.«

Kako lahko pri otroku razvijamo slušno pozornost?

S tem, da že dojenčku prepevamo, pripovedujemo, da našega malčka navajamo na poslušanje zvokov iz okolja, s tem, da mu pripovedujemo in beremo pravljice, da se igramo igrice pri katerih otrok prepozna različne vrste zvokov (zvok mečkanja papirja, zvok zvončka...). Veliko lahko naredimo tudi s tem, da otroka navajamo na poslušanje naših navodil in smo pri tem dosledni. Recimo, če otroku rečemo naj si obuje copate, moramo vztrajati, da to naredi. V kolikor navodilo samo ponavljamo v nedogled in nič ne ukrepamo, se bo otrok navadil, da lahko naš glas brez posledic presliši. In preslišal bo tudi glas vzgojiteljice, in tudi glas učiteljice, ki bo dajala navodila kako naj reši določeno nalogo...

Otrok s slabo slušno pozornostjo:

- slabše razume govornjeno,
- je manj pozoren,
- ima slabše razvito besedišče,
- ne izpolnjuje navodil.

Kaj pa, če je otrok naglušen?

Če starši posumite, da ima otrok motnje sluha- da slabo sliši, odgleduje z ustnic, ima nerazumljiv govor, se ne vključuje v skupinske igre in dejavnosti, morate to povedati pediatru otroka, ki vas bo napotil na nadaljnje preiskave.

Kako naj ukrepam, če moj otrok jeclja?

V obdobju otrokovega 3. ali 4. leta se pogosto pojavi zatikanje v govoru- razvojno jecljanje. Začne se v obdobju, ko misel prehiteva govor in lahko ob pravilnem ravnanju samo po sebi izzveni.

Najbolj pomembno je, da otrokove pozornosti ne usmerjate na njegov govor. Kar pomeni, da ga ne smete opozarjati: »Daj govori bolj počasi«, ker bo ob tem postal pozoren na svoj govor in zatikanja bo še več. Vi – starši sami upočasnite svoj tempo govora. Tudi pravljice mu berite v počasnejšem tempu. Dejavnosti v dnevu naj si sledijo po določenem urniku, da bo otrok vedel kako in kaj in ne bo negotov. Zatikanja ne omenjajte pred otrokom in opozorite tudi stare starše, sorojence naj ravnajo enako. Pomembna je samo vsebina tega kar otrok pove in ne način kako govori. Vem, da vam ni lahko ob poslušanju zatikanja vašega otroka, a bodite strpni in umirjeni...

Vsekakor je dobro, da z otrokom obiščeta logopeda, da sliši otrokov govor in vam da ustrezen nasvet. V kolikor pa se ob zatikanju pojavijo še tiki, je pomoč logopeda nujna, zato ne odlašajte z obiskom.

Za učinkovito terapijo vseh govornih motenj je ključno sodelovanje staršev in seveda redno delo po navodilih logopeda tudi doma.

Zato, si vsi logopedi želimo dobrega sodelovanja z vami spoštovani starši.

Prepričana sem, da bi vsak izmed vas rad pomagal svojemu otroku in upam, da ste na predavanju ali v tem izseku predavanja dobili kakšno informacijo, ki vam bo pri tem v pomoč.

Simona Levč

Kdo je Simona Levč?

Študirala je na ljubljanski Pedagoški akademiji - smer specialna pedagogika – logopedija. Že med študijem je delala v Zavodu za gluhe in naglušne v Ljubljani, po študiju pa se je zaposlila na Drugi OŠ v Slovenj Gradcu, kjer je 15 let delala kot svetovalna delavka in logopedinja. Nekaj let je enkrat tedensko delala tudi v Zdravstvenem domu Velenje. Sedaj že 3 leto kot mobilna logopedinja nudi logopedsko pomoč otrokom z govorno jezikovnimi motnjami na terenu- po šolah. Dela tudi z otroki v razvojni ambulanti splošne bolnišnice Slovenj Gradec.

Je članica Komisije za usmerjanje v Slovenj Gradcu, kjer tudi živi. V zadnjih dveh letih veliko predava po vrtcih in šolah, z različnimi tematikami: Govorni razvoj in govorne motnje, Kako pomagamo otrokom pri opismenjevanju, Kako motivirati otroka za delo doma in v šoli, Kako otroku postaviti meje. Sama pravi, da ima najuspešnejša in najodmevnejša predavanja za starše in seminarje za kolektive vrtcev in šol z Markom Juhantom – strokovnjakom za vzgojo. Skupaj povežeta znanje in izkušnje vsak iz svoje stroke in predavata to kar delata vsak v svojem poklicu. Zato so seminarji za strokovne delavce vrtcev in šol in predavanja za starše zasnovana na konkretnih primerih iz življenja.